



IWASEN I SHA

Orngeren:
Watson Goodman

Kagbilin, ka u teen ga

IWASEN I SHA

“Iwasen I Sha” ka mtsough u avur a ken Bibilo sha atôakaa ken ajiir wue wue ken Bibilo mna jighjigh mer kwaghôrun u a hembe doon sha mkaanen ma Aôndo yô ka Bibilo.

Kpen u sha uhar la mkaanem ma Aôndo ma va sha man ma wasen asema a imura man ijen iker a sha aci u perapera yô. Shie u ôr ka nana gema shima nana undu asorabo anan, nana yila Yesu ken shima inan man shi nana na jighjigh ken shima inan er Yesu ka or yiman yô, Ter ngu a ande iyol na hen anan man ana msaanyo man bem ken shima, ornan jighjigh la. Mo yô ka ken 1937 yange mzua a ikav ne ye man mkera pav mzough wam a Ter ga zan zan nyian. Mngu kaan awe mer wa iyol you sha ikev na er ka oryiman man terugh hegen, aluer wea vande eren nahan ga yô.

—Watson Goodman (1920-2002)

Scripture text from Bible in Tiv, copyright United Bible Societies, Kenya. Used by permission.

DOOSHIMA U AÔNDO

1

Mbaromanu 5:8

Kpa Aôndo tese se dooshima
Na sha ku u Kristu A kpe sha ci
wase er se lu mbaasorabo her la.

Yohane 13:1

Tsô er iyange i iniongo i Paseka
lu a kuma ga la er Yesu fa shighe
Na kuma u Una due shin tar ne,
Una yem hen Ter yô, er ior Nav
mba ve lu shin tar ne ve doo Un
ishima yô, ve doo Un ishima zan
zan ar sha mkur je.

Mpase 1:5

Man shi hen Yesu Kristu, Or-
shiada u jighjigh, ka Waniunda u
ken mbakpenev man ka Tor u
tamen sha utor mba sha won
kpaa. Un u se doo Un ishima man

A sagh se A due a vese ken asora-
bo ase kera sha awambe a Na.

Yohane 3:16

Gadla tar ne doo Aôndo ishima
je, nahan A na Wan Na u môm
môm la sha er anti or u nan ne Un
jighjigh yô, nanã de timin ga kpa
nanã zua a uma u tsôron.

Yeremia 31:3

TER ande her a mo ken ica je,
kaa er: Een, u doom ishima sha
dooshima u tsôron je, ka sha ci u
naham M udugh we sha erdoo ye.

Yohane 15:13

Or ngu a dooshima u a hembe
ngun ga, je u or nana gbihi uma u
nan sha ci u akar a nan.

MLU U YESU KRISTU

1 Timoteu 3:16

Mimi je, kwaghmyer u a lu sha
mcivir u se civir Aôndo la, vese
tsô. I pase Un ken iyol i or ken ig-
bar, i na Un ishô ken Jijingi,
mbatyomov mba Shaav nenge a
Na, i pase kwagh Na ken atôat-
yev, i na Un jighjigh sha won, i
yem a Na sha ken iengem.

Yohane 14:9, 10

Yesu, kaa a na er; M ngu a ven
ayange ngee, naham kpaa, we
Filibu, u fam gaa? U nan nenge a
Mo yô, nan nenge a Ter je ve; man
er nan u kaan wer: Tese se Tere?
U na jighjigh er Mo M lu ken Ter,
Ter kpaa A lu ken a Mo gaa?
Mkaanem ma M er ne ne, M er ma

ka sha tahav Av ga kpa ka Ter u
A lu ken Mo la, A eren ityom Na
ye.

Mateu 1:22, 23

Akaa ne cii er sha u kwagh u
Ter ôr sha ikev i profeti la, a kure
sha mi vough, er: Iniunkwase ia
wa iyav, ia mar wan u nomso; á
yila Un iti er Emanuel, injá na yô
er, Aôndo ngu a vese.

Sha hiihii je Imo lu; Imo la lu
vea Aôndo, man Imo la lu Aôndo
je.... Man Imo la hingir or je, va
tema her a vese, se kenger icivir
Na, icivir la lu er ka i Wan u môm
môm u Ter naham, mgbough a
mrumun u sha mhôôn man mimi
kpaa.

—Yohane 1:1 man 14

Hanma or u nan pase er Yesu ka Wan u Aôndo yô, Aôndo tema ken a nan, nan di kpaa ken Aôndo nahan je. —1 Yohane 4:15

Mbakolose 2:9

Gadia ka ken a Na man m-iv u Aôndo cii a tem ken iyol je ye.

Gadia i mar se Wan i na se Wan u nomso; tarkuran ngu sha vandegh Nagh; mba yer iti Na er: Orwasenmhen u Kpilighyol, Aôndo u Ageegh, Ter u Tsôron, Wantor u Bem. —Yesaia 9:6

Luka 1:35

Ortyom la gema kaa a na er: Icighan Jijingi Una sen sha a we, man agee a Uhembansha la kpaa aa kase u; ka sha ci u nahan man

Un u á mar Un la á yilan Un er Ici-ghanwan u Aóndo ye.

Tsô ngur ôron kwagh nahan ave je yô, ibeenegh ki iwangeregh va gba mure sha a ve; tsô imo due ken ibeenegh kira, kaa er: Ngun ka Wan Wam u ishima ishima, u ishima i doom a Na yum yô; ungwan nen Un. —Mateu 17:5

Yohane 9:35-37

Yesu ungwa er ve dugh un kera yô; tsô va zough a na yô, A kaa a Na er: U na Wan u or jighjigh kpa? A gema a kaa er: Un ka ana, Tere, sha u m na Un jighjigh? Yesu kaa a na er: U vande nengen a Na, shi ka Un je A lu ôron kwagh a we ne.

YESU ÔR SE MLU NA

A kaa a ve er: Ne, ka shin ne lu ye; Mo yô, ka Sha M dugh ye; ne mba shin tar ne; Mo yô, M ngu u shin tar ne ga. —Yohane 8:23

Yohane 11:25

Yesu kaa a na er: Mo M ngu mnder man uma kpaa; or u nana nam jighjigh yô, shin nana kpe kpaa, nana lu uma.

Yohane 13:13

Ne mba yerem ner: Ortesen man Ter kpaa; ne mba kaan sha mi, gadia kape M lu la.

Er M lu shin tar yô, M ngu iwanger i tar je. —Yohane 9:5

Yohane 6:35

Yesu kaa a ve er: Mo M ngu kwaghyan u uma; or u nana va her

a Mo yô, ijen ia kera kôr nan ma-yange ga; man shi or u nana nam jighjigh yô, imura kpaa ia kera kôr nan mayange ga.

Yohane 8:58

Yesu kaa a ve er: Mimi mimi je, M kaan ne ne, er i lu a mar Aheraham ga je, tsô Mo M lu.

Nahan Yesu shi kaa er: Mimi mimi je, M kaan ne ne, Mo M ngu hunda u iyôngo. —Yohane 10:7

Yohane 4:25, 26

Kwase la kaa a Na er: M fa Mesiya ngu van u i yer Un er Kristu la, zum u Un Una va va yô, Una pase se akaa cii. Yesu kaa a na er: Mo u M we kwagh a we ne, ka Mo Un je ne.

Luka 5:5, 6

Kpa Shimon gema kaa er: Tere, se tsa keran kaka sha ican, kpa se zua a ma kwagh ga; kpa sha imo You yô, me haa ukper. Mba eren nahan yô, ve kôr ikpelaishu i vesen je, ukper vev gba anden.

Mateu 8:14, 15

Tsô Yesu nyer ken ya u Peteru yô, A nenge ngôkem u Peteru lu yaven a angev mbu iyolhian. A kôr un sha uwe, tsô iyolhian la de un; nahan a mough sha, a gba gilim sha ci Na.

Mateu 14:19-21

A yôô er, ikperlaior i haa inya sha adeghatoho. Tsô A tôô ubredi utaan man ishu ihiar la, kenden

ashe sha yô, A sugh, maa A coon ubredi mbara A na mbahenen, mbahenen gema na ikpelaior. Ve cii ve ya, kuma ve; ve kohol avur a a shi yô, iv akese pue kar ahar. Mba ve ya yô, nomso lu er dubu utaan nahan, i wa kasev kua mbayev ker ga.

Mateu 20:30 man 34

Mbaapirasher uhar tema hen kpegbenda. Tsô er ve ungwa er Yesu lu karen yô, ve genger amo, ve kaa er: Zungwe se mhôônom, Tere, Wan u Davidi!... Er mhôônom kôr Yesu a ve kpiishi yô, A bende ve ave sha ashe; fese nahan ve gba nengen kera, ve dondo sha a Na.

6 YESU KRISTU GBA TAR NE, NGU TER KPAA

Mbaheberu 1:2

Aôndo . . . kpa ken ayange a masetyô ne yô, A ôr kwagh a vese sha Wan Na u A ver Un dyako sha akaa cii, ka sha a Na kpaa A er tar cii ye.

Mbaromanu 14:9

Ka sha ci u nahan man Kristu kpaa A kpe shi A lu uma ye, ka sha u Una lu Ter u mbakpenew man mbaumav kpaa.

Mbakolose 1:16

Gadia ka ken a Na man i gbe akaa cii ye, a a lu Sha, man a a lu shin tar kpaa, a i nengen a mi la kua a i nengen a mi ga la kpaa, shin a lu mkônônom ma torom, shin a lu tor u yan shin a lu mbatarev,

shin a lu tahav. Akaa ne cii ka sha a Na i gbe a ye shi ka sha ci Na kpaa.

1 Mbakorinte 1:9

Aôndo ka u jighjigh, A yila ne u lun ken mzough vea Wan Na Yesu Kristu Ter wase.

Aerenakaa 2:36

Nahan ya u Israël cii a fa dedoo er: Yesu u ne mande Un sha terankon la, ka Un je Aôndo A gem Un A hingir Ter man Kristu kpaa ye.

Yohane 1:3

Akaa ci ca cii ka sha a Na i er a ye; akaa a i er la cii, i gba eren ma kwagh môm ga saa sha a Na.

YESU KA ORJIR U IOR CII

7

Mbaromanu 14:10

Kpa we yô, ka nyi u ne anmgbian ibo? Shin ka nyi u laha anmgbian wouwe? Gadia se cii sé va tile sha ikônough ki ijirigh ki Aôndo.

Mateu 25:32

A kohol akuraior cii sha ishigh Nagh, Una pav ve kposo er orkuranilev ka nan pav iyôngo a ivo naham.

Yohane 5:22

Gadia Ter kpaa er ma or ijir ga, kpa ijirôron cii A na sha ikev i Wan.

Mbaromanu 2:16

Ka sha iyange i Aôndo Una ôr akaa a myer a ken ior la ijir ken Yesu Kristu sha ivangeli yam.

2 Timoteu 4:1

M ngu wan we kwagh sha ishigh ki Aôndo man Kristu Yesu u Una va ôr mbaumav man mbakpenev ijir la, sha m-ande Na man tartor Na la.

Aerenakaa 10:42

Shi A wa se kwagh er se ôr nongoior la kwaghaôndo, shi se pase kpaa er: Ngun ka u Aôndo ver Un Orjir u mbaumav man mbakpenev je ne.

Luka 3:17

Tser ngu sha uwegh Nagh, Una ese vande Na tsembelee, Una kohol uwua Na Una za ombo sha una Na; kpa akoo yô, Una nande sha usu u pirin mayange ga.

MYOM KA KEN YESU TSEEGH A LU YE

Yohane 10:9

Mo M ngu hunda; aluer anti or nana nyôr her a Mo yô, á yima nan; nana nyôron, nana duen nana zuan a ijiir i yan toho.

Yohane 14:6

Yesu kaa a na er: Mo M ngu gbenda man mimi man uma kpaa. Ma or gbe van hen Terem ga, saa nana kar her a Mo.

Mbaheberu 5:9

Er A hingir vough yô, A hingir itine i myom u tsôron sha ci u mba ve ongo imo Na la cii.

Mbaheberu 7:25

Nahan yô, mba ve lu van hen Aôndo ve karen hen Na yô, Un fatyô u yiman ve been cii, gadia

ngu lun uma gbem sha u Una er msen sha ci ve yô.

Ka nahan man M kaa a ven Mer: Né kpe ken isholibo yen ye; gadia aluer ne na jighjigh ner, Mo M ngu Un ga yô, né kpe ken asorabo a en.

—Yohane 8:24

Aerenakaa 4:12

Man shi myom ngu ken ma or ugen kpaa ga; gadia ma iti igen i i ne ior i á yima se a mi keng yô, ngi sha won kpaa ga.

Mbaromanu 3:23, 24

Gadia ior ca ca ve er isholibo nahan kera mba a iengem i Aôndo ga. Nahan mba ne ve ishô iwua sha mrumun u sha mhôôn Na, sha mpaa u a lu ken Kristu Yesu la.

MYOM KA KEN HEN YESU TSEEIGH A LU YE 9

Né sugh Ter u A na ne kuma u lun a kwar ken dyako u uicighan-mbaiorov ken iwanger. A yima se A due a vese ken tahav mbu imev kera A nyôr a vese ken tartor u Wan Na u doon ishima. Ka ken a Na man se lu a mpaa ye, ka mde u asorabo je la. —Mbakolose 1:12-14

Luka 19:10

Gadia Wan u or va sha u kerem man u yiman kwagh u a saa yô.

1 Mbakorinte 1:30

Kpa ka Un A ne ne lu ken Kristu Yesu ye, Un u Aôndo gema Un A hingir se mfe man perapera man mtsegħ man mpaa kpaa.

U A ne iyol Na sha ci wase sha u Una paa se sha hanma ifer cii man

shi Una wanger nongoior sha ci Na iyol Na, mba asema a tsee ve u eren akaa a dedoo. —Titu 2:14

Mpase 5:9

Ve wa icam i he ve kaa er: We, U kuma u ngohol ruamabera la, bug-hun akav a na, gadia i sôngo U man U yam Aôndo ior sha awambe a Ou ken hanma nongo man hanma zwa man hanma non-goior man hanma ikurior.

Kpa er shighe va kuma vough yô, Aôndo tindi Wan Na, kwase va mar Un, i mar Un sha ikev i tindi, sha u Una paa mba ve lu sha ikev i tindi, sha u s̄e zua a mrumun u i rumun se se lu ônov la. —Mbagalatia 4:4, 5

10 INJÔ IKIMBIN I SHA AWAMBE A KRISTU

Mbaromanu 5:9

Nahan hegen yô er i ne se ishô sha awambe Na yô, Una hemba yiman se sha iyugh cii.

Mbaefese 1:7

Ken a Na yô, se mba a mpaa u sha awambe Na man shi mde u gbev mbu nôngon sha mrumun Na u sha mhôôn u ngeen yum la.

1 Yohane 1:7

Kpa aluer se zenden ken iwanger er Un A lu ken iwanger nahan yô, sé zua ayol a ase, man awambe a Yesu Wan Na nga wanger se sha asorabo cii.

1 Peteru 1:18, 19

Gadia ne fa i paa ne sha mlu wen u gbilinigh u ne ngohol hen

uter la; lu sha akaa a saan ishe, er azurfa shin zenaria nahan, ga, kpa lu sha awambe a injaa a Kristu er ka a waniyôngo u lun a acôghor iyol ga, a ihogholough kpaa ga nahan.

Mateu 26:28

Gadia ka awambe Am a ikuryan je ne, a i hee a sha ci u ior kpishi sha u den asorabo.

Mbaheberu 9:14

Man hira awambe a Kristu, Un u A na Aôndo nagh ku lun a ihogholough mape ga, sha iyol Na sha Jijingi u tsôron, aa kera wanger imo i ken asema a en sha aeren a a lu kpenegh la, sha u eren Aôndo u uma tom ga yee?

MYOM KA SHA JIGHJIGH UNAN KEN KRISTU 11

Mbaefese 2:8, 9

Gadia ka sha mrumun u sha mhôôn i yima ne ye, sha jighjigh u nan. Man kwagh ne yô, ka her a ven a dugh ga, ka iwua i Aôndo. Ka sha tom u eren ga, sha er ma or nanq de te ihagh ga.

Mbaromanu 5:1

Nahan yô, er i ne se ishô sha jighjigh u nan yô, se mba bem bem a Aôndo sha Ter wase Yesu Kristu.

Mbagalatia 5:6

Gadia ken Kristu Yesu yô, icôngo kera ngi a ma injá ga shin ipusu kpaa ga, saa di jighjigh u nan u a eren tom sha dooshima yô.

1 Yohane 5:4

Gadia hanma kwagh u Aôndo A mar yô, hembe tar; man mhembe shon u a hembe tar yô, ka un ne; ka jighjigh wase u nan.

Yohane 20:31

Kpa mban yô, i nger ve sha er né na jighjigh er Yesu A lu Kristu, Wan u Aôndo je yô; er né zua a uma ken iti Na er ne ne jighjigh yô.

Yohane 6:28, 29

Tsô ve kaa a Na er: Nahan, sé er nyi ve á lu ityom i Aôndo se erene? Yesu gema kaa a ve er: Tom u Aôndo yô, ka u ne: Ka u né na Un u A tindi Un la jighjigh.

MHÔÔNUM MA AONDO

Upasalmi 103:11

Gadia er Sha a gbe ca a kar tar
sha nahana, kape erdoo Na kpaa a
kehe a mba ve cie Un la.

Upasalmi 103:17

Kpa erdoo u TER yô, ngu sha
mba ve cie Un hii sha uicôron-
mbaashighev zan zan gbem sha
won; perapera Na kpaa ngu zan
zan sha ônov mba ônov je.

Mika 7:18

Ka an nan lu Aôndo er We
nahan, u U deen iferkwagh man U
deen atindi a peren a asande a
dyako Wou a a shi her laa? Ishima
i nyoon We gbem ga, sha ci u er-
doo doo U.

Upasalmi 108:4

Gadia erdoo Wou vese, kar
Usha je, mimi Wou kpaa ar sha ik-
wavaôndo je.

Ukwelegh 3:22, 23

Ka sha erdoo u TER man i tim
se ga ye, sha ci u mhôônom Nam
ma zungwen ma been mayange
ga, ve mba hegh hanma sev; jigh-
jigh Wou gba ikôr.

Titu 3:5

A yima se, lu sha aeran a ase a
perapera ga, kpa lu sha mhôônom
ma zungwen Nam iyol Na lu sha
m-ee u i ôô se sha mmar u he, man
sha mgem u he u sha Icighan Ji-
jingi.

Ne mba imura i ker ne cii, va
nen hen mnger, kua u nan lu a in-
yaregh je ga kpaa; va nen, va yam
nen, ya nen, een, va nen, va yam
nen wain kua atumbabua, á lu sha
inyar ga, man sha ishe i wan kpaa
ga.

—Yesaia 55:1

Yohane 7:37

Sha iyange i masetyô la, lu
zegeyange u iniongo je la, Yesu
tile sha, genger imo kaa er: Aluer
imura ia kôr hanma or yô, nana va
her a Mo, nana va ma.

Mpase 22:17

Jijingi man kwasehe mba kaan
er: Va! Or u nan lu ungwan kpaa
nana kaa er: Va! Or u imura i ker
nan yô, nana va. Or u i sar nan

kpaa, nana va, nana va ngohol
mngerem ma umam gbilin.

Mateu 11:28

Va nen her a Mo, ne mba i ver ne
iyol cii, ikav mbi yoho ne kpaa,
Mo Me na ne mmem.

Va nen ase, sé hen nen kwagh
imôngo, kape TER A kaa ne; shin
er asorabo a en a nyian bong,
nahan kpaa aa kungu er awombo
nahan; shin er a nyian er kpagh
nahan kpaa aa kungu er mou
nahan.

—Yesaia 1:18

Genese 7:1

Shi TER kaa a Noa er: We a ya
wou cii, nyôr nen ken tso; gadia ka
we, M nenge u lu orperapera sha
ishigh Yagh ken kov ne ye.

14 KA IOR CII VE LU ONOV MBA AONDO GA

Mbafilipi 2:15

Sha er né lu a acôghor a wan iyol ga, né lu wang, né lu ônov mba Aôndo mba ve lu a ahuar iyol ga yô, ker atô u kov u lun kpe u geseghee ne.

1 Yohane 3:10

Ka sha kwagh ne man i pase ônov mba Aôndo a ônov mba diabolo ye; hanma or u nan eren perapera ga yô, nan due hen Aôndo ga, man shi u anmgbian u nan a doo nan ishima ga la kpaa.

2 Mbakorinte 6:17, 18

Nahan yô, due nen ken atô ve kera, lu nen kposo, kape Ter A kaa la, kwagh u hôngorough kpaa,

de benden nen ave ga. Nahan Mo Me rumun ne, Me lu Ter wen, ne di né lum ônov mba nomso man ônov mba kasev, kape Ter Uhembanagee, A kaa la.

Yohane 1:12

Kpa mba ve rumun Un la yô, ve cii A na ve tahav mbu vea hingir ônov mba Aôndo, ka mba ve ne iti Na jighjigh je la.

Mbaromanu 8:14, 15

Ve mba Jijingi u Aôndo A hemen ve la cii, ka ônov mba Aôndo je la. Gadia ne ngohol jijingi u kpan u né shi né cia kwagh ga kpa ne ngohol jijingi u mlu u wan, ka sha mi je se yer ser Aba, Tere, ye.

Yesaia 5:11

Kwagh á tser mba ve moughon pepe sha u zenden msôrom ma yuwan ityô, mba ve tema tugh zan zan wain nzughul a ve la!

De kenger wain zum u a nyian la ga, er a tese iengem na shin iyongo, zum u una senen liemenee; ken masetyô yô, ka a nyuma er iyô yô.

—Anzaakaa 23:31, 32

Mbagalatia 5:19-21

Gadia aeren a iyolough nga ken igbar je, ka idya man hôngor man ijimba i eren, man u civir akombo man ahir a eren man ihom i kôron man iyongo i keran man iwuhe man ishima i nyoon man u wan

iyol you iko tseegh, man u hendar akaa, man mbampav, man mtôm man ihundugh ki msôrough man ugurgurmbaakaav kua ambaakaa ne cii. M ngu wan ne kwagh er m vande wan ne kwagh mer, mba ve eren ambaakaa ne yô, vea ya dyako u tartor u Aôndo ga.

Se zenden nen sha injá, i lu sha injá i atetan, i de lu sha iniongo i msôr shin msôrom ma hunden ga, i de lu sha idya shin ijimba i eren ga, i de lu sha iyongo shin iwuhe i eren kpaa ga. Kpa haa nen Ter Yesu Kristu iyol, de veren nen iyol ian sha u i kende asaren a i la ga.

—Mbaromanu 13:13, 14

Mateu 22:37, 38

Yesu kaa a na er: Ter Aôndo wou A doo u ishima a ishima you cii man a uma wou cii man a mfe wou cii. Ngun ka tindi u tamen man ka u hiihii kpaa.

Marku 10:17-22

Dugh ngur yemen sha gbenda yô, orgen va ayem, va gure inya sha ishigh Nagh, pine Un er: Ortesen u dedoo, me er nan man me zua a uma u tsôrono? Yesu kaa a na er: Er nan man u yerem wer Or u dedoo? Or u dedoo ngu ga, saa Aôndo tseegh. U fa atindi kaa er: De woo or ga; de eren idya ga; de iin ga; de we or aie iyol ga; de tsughun or ga; civir teru man

ngôu. Kpa a gema a kaa a Na er: Ortesen, m kura angan cii er m lu iyev je. Yesu gem kenger un yô, a doo Un ishima, a kaa a na er: Kwagh shi u môm tsô; za, za tôô akaa a u lu a mi la cii, tee, na mbaatsanev, nahan wea lu a kwagh u injaa Sha; yô, va dondo sha a Mo. Kpa iyol kpe un sha mkaanem mara, a yem a ishima i vihin, gadia lu a inyaregh kpishi.

Anzaakaa 16:3 man 25

Wa TER aeren a ou cii sha ikev, yô, mbaawashima ou kpaa vea kure sha mi vough. . . . Gbenda ugen sha mnenge u or yô, ka u lu vough, kpa mkur u u yô, ka igbenda i kuugh je.

Yakobu 1:22

Hingir nen mbaeren a er sha kwaghôron la, i de lu mbaungwan a ungwa tseegh, tsughun ayol a en ga.

Mbagalatia 6:3

Aluer ma or nana hen er nan ngu ma kwagh kpa nan gba kwagh ga yô, nan ngu tsughun iyol i nan.

I Mbakorinte 6:9, 10

Ne kera fa er mbaaferev vea ya dyako u tartor u Aôndo ga zee? I de tsughun ne ga, mbadyarev shin mbasôronakombo shin mbavihin ivaa sha idya shin nomso mba ve yaven a ayol a ve shin mbaiv shin

mbahuav shin mbahundenmsôrom shin mbauityuhwanev shin mbanumungbenda kpaa, vea ya dyako u tartor u Aôndo je ga.

Mbaefese 5:6

Ma or nana de kera bumen ne sha akaaôron a gbilinigh ga. Ka sha ci u akaa angan ne man iyugh i Aôndo i lu van sha ônov mba ihembeato ye.

1 Yohane 3:7, 8

Mbayev av, ma or nana de tsumen a ven ga. Or u nan eren perapera yô, nan ngu u perapera je er Un A lu u perapera nahana. Or u nan eren isholibo yô, ka ken diabolo nan dugh ye, gadia diabolo lu eren isholibo sha hiihii je.

ISHORIBO IVE A KU

Mbaromanu 5:12

Nahan yô er isholibo nyôr shin tar sha or môm, man ku gema va sha ci u isholibo yô, nahan ku va sha ior cii sha ci u ve cii ve er isholibo yô.

Zum u ishareñ ka i jile iyol kera yô, io gema i mar isholibo. Isholibo di ia va vese yô i gema i dugh ku.
—Yakobu 1:15

Mbaromanu 8:6

Ishimaveren i iyolough yô ka ku, kpa ishimaveren i jijingi ka uma man bem.

Esekiel 18:20

Or u nan er isholibo yô, ka nan nana kpe ye; wan una ya ican sha ci u ibo i ter na ga, man ter di kpaa

una ya ican sha ci u ibo i wan na ga; perapera u ormimi una lu sha a nan, man ifer i or u bo di kpaa ia hide sha ityough ki nan.

Kpa ka u i saan se iyol keng, se ember, gadia anngôu ne lu kpe, a shi a hingir uma; a saa, i shi i zua a na kpaa.
—Luka 15:32

Anzaakaa 11:19

Or u nan taver ishma sha perapera, nana lu uma; or u nan zende ifer ityô yô ka ku u nan nan kerén ye.

Mbaromanu 6:21

Shighe la lu nyi injar ne zua a mini? Lu akaa a kunya u ker ne sha mi hegen ne. Man mkur u akaa angara yô, ka ku je.

Luka 7:14, 15

Tsô A kporom, A bende gambe la. Mbatôôn mbara tile; tsô A kaa er: Wanye kwaor, M ngu kaan a we Mer: Mough sha! Orkpen la mough, temsha, gba ôron kwagh.

Er akaa ne nahan yô, A yila genger genger er: Lasaru, due ken won! Tsô un u a kpe la due a ikan-genev sha ave man shin angahar shi i kange un ishigh sha adikpo. Yesu kaa a ve er: Sagh nen un, a yem.
—Yohane 11:43, 44

Yohane 10:17, 18

Ka sha ci u nahan M doo Ter ishima ye, sha ci u M ne uma Wam, sha u Me shi Me ngohol un

kpaa yô. Ma or kpaa nan ngu ngohol Mo un ga, kpa ka Mo iyol Yam je M lu nan un ye. M ngu a tahav mbu Me na un, M ngu a tahav mbu Me shi Me ngohol un kpaa. Tindi ne M ngohol un hen Terem.

1 Mbakorinte 15:25, 26

Gadia ka u Una ya tor keng, zan zan Una gema mbaihomov Nav cii, vea lu shin angahar a Na. Orihom u masetyô u á tim un kera yô, ka ku.

Mpase 1:18

Shi M ngu uma; lu M kpe, kpa nenge, shi M ngu uma gbem sha won, man M ngu a ishindan i kuugh man i Hade kpaa.

A TINDI A AÔNDO

Duteronomi 5:7-21

De lu a mbaaôndo mbagenev ga
saa Mo.

De gbe eev ga, shin ma kwagh u
a bee kwagh u a lu sha kwavaôndo
shin u a lu shin inya, shin u a lu
shin mngerem ma shin mkur u in-
yaagh kpaa ga; de gur ve inya ga,
man shi de civir ve kpaa ga

De teren iti i TER, Aôndo wou,
dang ga; gadia or u nan teren iti i
TER dang dang yô, Una na nan
ishô mayange ga.

Waan iyange i memen iko sha er
u tseghan i yô, er TER, Aôndo
wou, A kaa u nahan. Ayange

ataratar er tom man shi akaa ou
cii. . . .

Civir teru man ngôu er TER,
Aôndo wou, A kaa u nahan

De woo or ga.

Man shi de eren idya ga.

Man shi de iin ga.

Man shi de we or u wan ndor a
we aie iyol ga.

Man shi di tem kwase u or u
wan ndor a we ga; man shi de tem
ya u or u wan ndor a we ga, shin
sule u nan, shin or u shiren nan
tom, shin kwase u eren nan tom,
shin bua u nan, shin jaki i nan,
hanma kwagh u a lu u or u wan
ndor a we kpaa, de tem ga.

U FAITYÔ U YELEN AÔNDO GA

21

Yobu 34:21, 22

Gadia ashe Na nga sha igbenda i or; ngu nengen ijende i nan cii kpaa. Man ime ngi ga, mure u kuugh kpaa ga, hen ape mbaerenifer vea fatyô u yeren la.

Upasalmi 139:8 man 12

Aluer mea kôndo mea yem Sha je kpaa, U ngu shami, man aluer mea tar gambe shin Sheol kpaa, nenge, U ngu shimi; . . . yô, ime je kpaa, ngi yeren We kwagh ga, tugh ka mbu wanger er atetan naham, ime man iwanger ka U kwagh môm tsô.

Yeremia 23:24

Ma or nana fatyô u za yeren ken ajiir a ken iuv je er Mo Me nenge a

nan ga yôô? Kape TER A kaa ne. M iv Sha man tar gaa? Kape TER A kaa ne.

Anzaakaa 15:3

Ashe a TER nga sha hanma ijiir, nga kor mbavihinkwagh kua mba-mimi.

Luka 8:17

Gadia ma kwagh ngu myer u á de duen a mi ken igbar ga; shin ken iuv u á de fan un, una due ken igbar kpaa ga.

Mbaheberu 4:13

Ma kwagh u i gbe sha won kpaa ngu myer sha ishigh Nagh ga, akaa cii nga gbar gbar, i tar a tar a kpaa sha ashe a Wen u kwagh a zough se a Na la.

22 MTSCHA U TSÔRUN U MBA VENDAN AÔNDO

Upasalmi 9:17

Mbaaferev vea hide shin Sheol,
ka atôatyev cii a Aôndo A hungul
a je la.

Mateu 25:46

Mbara vea kar vea yem ken
mtsaха u tsôron; kpa mbapera-
pera yô, vea nyôr ken uma u
tsôron.

Mpase 20:15

Man aluer i nenge i nger or ken
ruamabera u uma la ga yô, i kende
nan ken berusu je.

Mateu 13:41, 42

Wan u or Una tindi mbatyomov
Nav, man atôakaa a nan gbev
mbu nôngon ci ca, man mbaven-
danatindi kpaa vea kura ve ken

tartor Na kera, vea haa ken ig-
yamusu; keregh la mliam maa lu
kua anyi a yan.

2 Peteru 3:7

Kpa Usha mba ve lu hegen kua
tar cii, ka sha imo la i môm i môm
man i ver shi i kuran ve sha ci u
usu, zan zan á va kuma sha iyange
i ijirigh man mtim u mba ve vende
Aôndo la ye.

Mateu 18:8

Man aluer uwegh ough shin
nguhar wou vea na u gbev mbu
nôngon yô, tôndo ve, ta kera; u ú
nyôr ken uma a iwan shin msom-
bo yô, ka u guda a u ma u lu a ave
ahar shin angahar ahar, ma i gbihi
u ken icôronusu la.

Aerenakaa 17:31

Gadia A ver iyange i Una ôr tar
cii ijir sha mimi, sha Or u A ver
nan yô; sha kwagh ne yô, A na ior
cii ikav i mimi sha mnder u A nder
Un shin mbakpenev la.

2 Peteru 2:9

Nahan mba be civir Aôndo la
Ter fa u yiman ve ken imeen, shi
A fa u kuran mbaaferev zan zan á
ar sha iyange i ijirigh la, sha u
tsahan ve.

1 Yohane 4:17

Ka sha kwagh ne man dooshima
a hingir vough ken vese ye, ka sha
u ma se lu vangertiôr sha iyange i

ijirigh yô. Gadia er A lu nahan yô,
kafe se kpaa se lu shin tar ne je
ne.

Mbaromanu 14:12

Kape hanmô wase nana va ôr
[Aôndo] kwagh u nan iyol i nan je
la.

2 Mbakorinte 5:10

Gadia se cii sé va tile ken igbar
sha ishigh ki ikônough ki ijirigh ki
Kristu keng, sha er hanma or
nana ngohol kwagh u nan lu eren
ken iyol la shin a lu u doon shin a
lu u bo kpaa.

Mbaheberu 9:27

Er i ver ior u kpen kwa môm
man á mase ôron ijir yô.

MHONUM MA YESU KRISTU

Mbaromanu 9:16

Nahan kera ka kwagh u or u i
sar nan la shin or u nan nenge
ngegh la ga, kpa ka sha mhôônom
ma Aôndo.

1 Peter 5:5

... Aôndo hendan kwagh a
mbagengeseyol, kpa ne mba ve hir
ayol a ve ijime la mrumum u sha
mhôôn.

Mbaromanu 5:15

Kpa iwua i sha mrumun u sha
mhôôn la ngi inji i môm a mper u i
per tindi la ga, gadia aluer sha tin-
di u peren u or môm la ior kpishi
gema kpe yô, nahan mrumun u
sha mhôôn u Aôndo man iwua i
sha mrumun u sha mhôôn u Or

môm, ka Yesu Kristu je la, ve
hemba heera ica je, dumbur sha
ior kpishi.

2 Mbakorinte 9:15

I wuese Aôndo sha ci u iwua Na
i i gande u ôron la.

Aerenakaa 4:33

Man mbaapostoli er shiada sha
agee je sha mnder u Ter Yesu la,
man mrumun u sha mhôôn kpaa
lu sha a ve cii.

2 Mbakorinte 8:9

Gadia ne fa mrumun u sha
mhôôn u Ter wase Yesu Kristu la.
A ngee a akaa kpa A gema A
hingir Or u ibanave sha ci wen,
sha u ne ne gema ne hingir
mbanyarev sha ibanave Na la.

Aerenakaa 17:30

Nahan Aôndo wa ayange a
mlan ve la iko ga; kpa hegen yô,
ngu pasen ior sha hanma ijir cii er
ve gema ishima.

Luka 13:3

Me kaa ne, ka nahan ga; ne cii
kpaa kape né tim ne, saa nea gema
asema.

Aerenakaa 3:19

Yô, zamber nen man gema nen
ishima, sha u i ese asorabo a en
kera, man sha u ashighe a
myôhôryol a sha ishigh ki Ter
kpaa a va sha a ven yô.

Aerenakaa 2:38

Nahan Peteru kaa a ve er: Gema
nen asema, i er hanmô wen

batisema ken iti i Yesu Kristu sha
mde u asorabo a en, tsô né ngohol
Icighan Jijingi iwua je.

2 Mbakorinte 7:10

Gadia ishima i vihin i i dugh her
Aôndo ka i na mgemshima u zan
ken myom u á kera vaa afanyô
sha mi ga yô, kpa ishima i vihin i
tar ne yô i ne ku je.

Mateu 3:2

Lu kaan er: Gema nen asema,
gadia tartor u Sha mgbôghom ve.

Anzaakaa 28:13

Or u nan cir akaabo a nan yô,
nana zua a iveren ga, kpa u nan
pase a, shi nan undu a yô, nana
zua a mhôînom ma zungwen.

Mateu 6:14

Gadia aluer nea deen ior akaabo
a ve yô, Ter wen u Sha di kpaa
Una de ne.

Kpa aluer iferor nana gema á
undu asorabo a nan cii, a nan lu
eren la, man nana waan akaawan
a Am cii iko, man nana eren sha
tindi vough man sha mimi kpaa
yô, nana lu uma kpee je, nana kpe
ga.

—Esekiel 18:21

Mpase 3:20

Nenge, M ngu tilen sha hunda,
M ngu manden uwegh. Aluer or
nana ungwa imo Yam nana bugh
hunda yô, Me nyôr hen a nan, Me
ya kwaghyan a nan imôngo, nan
di kpaa, a Mo imôngo.

Iferor naná undu gbenda u nan;
u nan lu perapera ga kpaa, nana
gbihi mbamhen mba nan kera,
naná hide hen TER, tsô Una
zungwe nan mhôônom, man hen
Aôndo wase, gadia Un deen
kwaghbo wuee. —Yesaia 55:7

Aerenakaa 5:31

Ka Un je Aôndo kende Un sha
sha uwegh Nagh ku yanegh sha u
A lu Orhemen man Oryiman, sha
u A na Israël mgemshima man A
de ve asorabo kpaa ye.

Marku 2:5

Yesu nengen jighjigh ve u nan
yô, A kaa a or u kpen alegh la er:
Wan, i de u asorabo a ou.

Mbaefese 5:11

Man de nyer nen nongo a aeren a imegh a a lu a inj a la ze, kpa guda yô, pase nen a ken igbar.

Yesaia 1:16

Ôô nen ayol, wanger nen ayol a en; kar nen a ifer i aeren a en sha ishigh Yagh kera; de nen akaabo a eren.

1 Yohane 2:15, 16

Tar u de kera doon ne ishima ga shin akaa a lu shin tar tsô kpaa ga. Aluer anti or tar ua doo nan yô, dooshima u Ter ngu ken a nan ga. Gadia akaa a a lu shin tar cii, ishareni iyolough, man ishareni ashee man ihagh i uma ne, ka a Ter ga, ka a taregh tsô.

Titu 2:11, 12

Gadia mrumun u sha mhôôn u Aôndo va ande ve, a va a myom sha ci u ior cii. Ngu tesen se er se venga mwe u i wa Aôndo iko ga la man asaren a taregh kpaa, se zenden tsev tsev man sha jighjigh man sha mciviraôndo kpaa ken tar u ainge ne.

Mbakolose 3:2

Ver nen ishima sha akaa a Sha, i de lu akaa a shin tar ga.

Yakobu 4:4

Ne mbadyarev, ne fa er u yan ikar a tar i lu u lun ihom a Aôndo gaa? Nahan yô, or u i sar nan ka lun ikar a tar yô, nan hingir orihom u Aôndo je ve.

Esekiel 36:26

Me na ne ishima i he man Me wa
 jijingi u he ker a ven; Me dugh
 iwenshima ken iyol yen kera, man
 Me na ne ishima i inyam.

1 Yohane 2:29

Aluer ne fa er A lu u perapera
 yô, ne fa hanma or u eren pera-
 pera yô, ka Un A mar nan ye.

Nahan yô, aluer or ngu ken
 Kristu yô, i gba nan hegh je ve,
 akaa a tse la kar kera, nenge a
 hingir a he. —2 Mbakorinte 5:17

Yohane 3:3

Yesu gema kaa a na er: Mimi
 mimi je, M kaan we ne, saa á mar
 or hegh, gayô, nana fatyô u
 nengen tartor u Aôndo ga.

1 Yohane 5:18

Se fa, hanma or u Aôndo mar
 nan yô, nan eren isholibo ga, kpa u
 Aôndo a mar nan yô, nan kor a
 kura iyol i nan, mayange Orbo
 benden nan ga.

1 Peteru 1:23

Gadia i mar ne hegh lu sha vor u
 hôôn la ga, kpa lu sha u hôôn ga
 la, lu sha mkaanem ma Aôndo ma
 ma lu uma man ma lu ma tsôron
 kpaa.

Shiada la yô, ka un ne: Aôndo
 na se uma u tsôron, man uma ne
 yô, ka ken Wan Na a lu ye. U nan
 lu a Wan yô, nan ngu a uma; u nan
 lu a Wan u Aôndo ga yô, nan ngu
 a uma ga. —1 Yohane 5:11, 12

Mbaefese 2:1 man 6

Man ne kpaa, A na ne uma, ne mba ne lu kpenegh ken gbev mbu nôngon kua asorabo a en . . . man A nder se a Na imôngo, A ver se se tema a Na imôngo sha ajiir a Sha ken Kristu Yesu.

Mbagalatia 5:24

Mba ve lu mba Kristu Yesu yo, ve mande iyol a ishima i kenden kua asaren a i sha terankon imôngo ve.

Mbakolose 3:1-3

Nahan yô, aluer i nder ne a Kristu imôngo yô, ker nen akaa a Sha henpe Kristu A lu A tem ken uwegh ku yanegh ku Aôndo la. Ver nen ishima sha akaa a Sha, i

de lu akaa a shin tar ga. Gadia ne kpe, uma wen yô i yer un a Kristu imôngo ken Aôndo.

Mbaromanu 6:2 man 11

A er nan man se mba se kpe sha kwagh u isholibo shi sé lu uma kimi? . . . Nahan ne kpaa, nengen nen ayol a en er ne lu kpenegh sha kwagh u isholibo kpa ne gem ne lu uma sha ci u Aôndo ken Kristu Yesu yô.

1 Peteru 2:24

Ka Un jim kpaa A tôô asorabo ase ken iyol Na je sha terankon sha er ma se kpe kera sha kwagh u isholibo, kpa sê gema sê lu uma sha ci u perapera. Ka sha agbir a Na man se zough a mkpeyol ye.

UMA U TSÔRON

Gadia or u nana lôô ken iyol i nan yô, ka di ken iyol i nan nana sunda kwagh u hôôn ye, kpa u nana lôô ken Jijingi yô, shi ka di sha Jijingi nana sunda uma u tsôron ye. —Mbagalatia 6:8

Yohane 3:14, 15

Man er Mose kende iyô sha ken taaikôngo nahana, kape Wan u or kpaa á kende Un sha keng la, sha er anti or u nan ne Un jighjigh yô, nanä zua a uma u tsôron.

Yohane 3:36

U nan ne Wan jighjigh yô, nan ngu a uma u tsôron; kpa u nan hembe Wan ato yô, nana nenge a uma ashe ga, kpa iyugh i Aôndo ngi sha a nan.

Yohane 17:3

Man uma u tsôron yô, ka u vê fa U, We Aôndo u mimi tswen, man shi Un u U tindi la, ka Yesu Kristu.

Mbaromanu 6:23

Gadia injar i isholibo i kimbin yô, ka ku, kpa iwua i sha mrumun u sha mhôôn u Aôndo yô, ka uma u tsôron ken Kristu Yesu Ter wase.

Mimi mimi je, M kaan ne na, or u nan ongo kwaghôron Wam man nan ne Un u A tindim la jighjigh yô, nan ngu a uma u tsôron, nan ngu van hen ijirôron kpaa ga, kpa nan due ken ku, nan nyôr ken uma ve. —Yohane 5:24

Yesaia 32:17

Tom u perapera ua lu bem je;
man atam a perapera ka mtem u
bem bem man jighjigh u nan
gbem sha won.

Mbagalatia 4:6

Man sha ci u ne lu ônov yô, Aôndo tindi Jijingi u Wan Na ken
asema a en, ngu genger imo er:
Aba, Tere.

Mbaromanu 8:16

Ka Jijingi iyol Na A lu eren
shiada vea jijingi wase imôngo er,
we mba ônov mba Aônda ye.

Yohane 14:21

Or u nan lu a atindi Am, man
nan we a iko kpaa yô, ka nan je, M

doo nan ishima ye. Or u M doo
nan ishima kpaa, nana doo Terem
ishima; Mo kpaa nana doom ishi-
ma, man Me pase iyol Yam her a
nan kpaa.

1 Yohane 3:18, 19

Mbayev av, dooshima wase a de
ker a luun sha mkaan shin sha
nombor tsô ga, kpa i lu sha ieren
man sha mimi kpaa. Sha kwagh
ne yô, sé fa er se lu ken mimi man
sea pever asema ase sha ishigh
Nagh.

Ka sha kwagh ne man se fe er se
tem ken a Na, Un kpaa A tem ken
vese ye, ka er A na se kwar u ken
Jijingi Na yô. —1 Yohane 4:13

MLU KEN KRISTU NE MSAANIYOL

Yohane 17:13

Kpa hegen yô, M ngu van hen We, man akaa angan M ngu ôron shin tar ne sha er vea iv a iember Yam gbing yô.

Mbaromanu 14:17

Gadia tartor u Aôndo yô, ka sha kwaghyan man kwaghman u lu ga, kpa ka sha perapera man bem man iember ken Icighan Jijingi u lu ye.

Mbagalatia 2:20

I mandem sha terankon a Kristu imôngô; m kera ngu uma ga, kpa Kristu ngu uma ken mo. Man uma u m lu uma ken iyol hegen ne yô; ka sha jighjigh u nan

ken Wan u Aôndo u m doo Un ishima man A gem A ne iyol Na sha ci wam la, man m lu uma ye.

Yesaia 12:3

Nahan yô, ka sha iember je né tsugh mngerem shin azôr a myom ye.

Upasalmi 16:11

Ú tesem gbenda u uma; msaanyol mgbough sha ishigh Yough, uishar mba haan iyol mba ken uwegh Ough ku yanegh gbem sha won.

Yohane 15:11

Akaa angan M ôr ne sha er iember Yam i lu ken ven, iember yen i hôm kpaa yô.

U EREN SHIMA I TER KA KENG KENG 33

1 Samuel 12:15

Kpa aluer né unghan imo i TER ga, né gema né hendan a tindi u TER yô, uwegh ku TER kua lu num a ven er ku lu num a uter enev nahana.

Duteronomi 11:26-28

Nenge, nyian m ver ne iveren man ifan sha ishi; aluer né waan atindi a TER, Aôndo wen, a m ne ne nyian ne iko yô, ka iveren; kpa aluer né waan atindi a TER, Aôn-do wen

2 Mbatesalonika 1:7-9

Man ne mba i eren ne ican yô, Una na ne mmem a vese imôngo sha mpase u á va pase Ter Yesu

Sha, a mbatyomov Nav mba ageev imôngo ken igyamusu; Una tsaha mba ve fe Aôndo ga man shi mba ve we Loho u Dedoo u Ter wase Yesu iko ga la kpaa. Vea ya mtsaha u mtim u tsôron, vea lu ica a ishigh ki Ter man iengem i agee a Na.

Mbaromanu 6:16

Ne kera fa gaa? Aluer ne na ayol a en sha ikev i kwagh sha u lun ikpan na man shi u unghan imo na yô, ne mba ikpan i kwagh u ne ongo imo na la, shin a lu isholibo u zan ken ku, shin a lu ikoian, u zan ken perape-ra.

Mbafilipi 2:11

Man hanma nombor kpaa ua pase er Yesu Kristu ka Ter je sha ci u iengem i Aôndo Ter.

Mateu 10:32, 33

Nahan hanma or u nana pasen Mo sha ishigh ki iorough yô, ka nan je Me pase nan sha ishigh ki Terem u A lu Sha kpaa ye. Kpa hanma or u nana nyiman Mo sha ishigh ki iorough yô, ka di nan je Me nyiman nan sha ishigh ki Terem u A lu Sha kpaa ye.

Mbaromanu 10:9, 10

Aluer u pase sha zwa wou wer, Yesu ka Ter, shi u na jighjigh ken ishima you wer, Aôndo nder Un

shin mbakpenev yô, ú war. Gadia ka ken ishima ka i na jighjigh sha u zuan a ishô ye, shi ka sha zwa ka i pase sha u zuan a myom ye.

I Yohane 2:23

Hanma or u nan nyiman Wan la, Ter kpaa nan ngu a Na ga; u nan pasen Wan ken igbar yô, nan ngu a Ter kpaa.

Luka 9:26

Gadia anti or u nan cie ashe sha ci Wam kua akaaôron Am kpaa yô, Wan u or kpaa Una cia ashe a Ter Na sha ci nan, zum u Una hide sha iengem Na man i Ter man i uicighanmbatyomov kpaa.

1 Peteru 5:8

Lu nen geng ge geng shi kuran
nen kpaa, orihom wen diabolo ngu
zenden er begha u tan kume
nahan, keran or u una ya yô.

Mbaefese 6:11

Huwa nen ikav mbi utyav mbi
Aôndo cii iyol sha u né fatyô u
tilen dông hendan a ayom a
diabolo yô.

Aerenakaa 26:18

Sha u ú za bugh ve ashe sha u vê
gema vê due ken ime, vê nyôr ken
iwanger man shi vê gema vê due
ken agee a Satan, vê va her Aôndo
yô, sha er vê zua a mde u asorabo
a ve man shi vê zua a dyako a mba

ve lu uicighanmbaiorov imôngo
sha jighjigh u nan u ken a Mo la
kpaa yô.

Mateu 4:1 man 10, 11

Zum la Jijingi yem a Yesu ken
taaikôngo, sha u diabolo a za mee
Un yô. . . . Tsô Yesu gema kaa a
na er: Yem kera, Satan, gadia i
nger er: Civir Ter, Aôndo wou, ka
Un tseegh er Un tom ye. Tsô
diabolo mough hen Na kera; tsô
mbatyomov mba Shaav va, va
wase Un.

2 Mbatesalonika 2:9

Ka un u mve na a lu sha injatom
i Satan sha uivande man akaa a
kpilighyol a aiegh.

MHEMBE U IHEMBA SATAN

2 Mbatesalonika 2:8

Ka zum la man á pase un u a
vende atindi la ken igbar ye. Ter
Yesu Una wua un sha iôôn i sha
zwa Na man Una tim un kera sha
mve Na man m-ande Na.

Yakobu 4:7, 8

Gema nen ayol a en, na nen sha
ikev i Aôndo man hendan nen a
diabolo tsô una yevese ne.
Kporom nen hen Aôndo, Un kpaa,
Una kporom her a ven

Mbaheberu 2:14

Er ônov ve zough sha inyam
man awambe cii yô, kape Un kpaa
A nyôr nongo a ve sha kwagh la,

sha er ka sha ku man Una vihi
agee a un u a lu a tahav mbu
kuugh la kera ye, ka diabolo je la.

Mbaromanu 8:35 man 37

Ka an nana pav se a dooshima u
Kristu? Ican shin ishima i nyian
shin mtev u sha ican shin ijen shin
idyelegh shin kwaghbo u cier iyol
shin sankere? . . . Kpa ken akaa ne
cii se hemba tser tser sha ci u Un
u se doo Un ishima la.

1 Yohane 3:14

Se yô, se fa se due ken ku kera
se nyôr ken uma sha ci u anmgbia-
nev ve doo se ishima yô. Or u nan
lu a dooshima ga yô, ka ken ku
nan tem ye.

DOOSHIMA, MAN IKAREN I MBAHENEN 37

1 Mbakorinte 13:1

Aluer mea ôron kwagh sha ijô i
ior man i mbatyomov mba Shaav
je kpaa, mea lu a dooshima ga yô,
m hingir er iyôgh ki uvan nahana,
shin kwen u kaan.

A shi A pine un sha kwa har er:
Shimon wan u Yona, M doo u ishi-
ma? A rumun er: Een, Tere U fa er
U doom yô, A kaa a na er: Kuran
iyôngo Yam. —Yohane 21:16

1 Yohane 4:20

Aluer orgen nana kaa er: Aôndo
doom ishima, man nan gema nan
ngu kôron anmgbian u nan ihom
yô, nan ngu or u aiegh je. Gadia or
u anmgbian u nan, u nan nenge a
nan la, a doo nan ishima ga yô,

Aôndo u nan nengen a Na ga la, A
fatyô u doon nan ishima ga.

Yohane 13:35

Ka sha kwagh ne man ior cii vea
kav er ne lu mbahenen Av ye,
aluer ne doo ayol a en yô.

Mbagalatia 5:22, 23

Kpa ityamegh ki Jijingi yô, ka
dooshima man msaanyol man
bem man ishima i wan man sar sar
man mlu u dedoo man jighjigh
man ishima i legh legh man u
kôron iyol tsaha.

Se yô, se fa se due ken ku kera
se nyôr ken uma sha ci u anmgbia-
neve doo se ishima yô. Or u nan
lu a dooshima ga yô, ka ken ku
nan tem ye. —1 Yohane 3:14

Aerenakaa 10:39-41

Se yô, se mba mbashiada sha akaa a A er ken tar u Mbayuda cii, man hen Yerusalem kpaa; ve wua Un, ve mande Un sha kon. Ka Un je man Aôndo nder Un shin mbakpenev sha iyange i sha utar la ye, shi A na er A ande, kpa kera lu hen nongoior la cii ga, saa hen mbashiada mba Aôndo vande sangan ve la, ka se je ne, se mba se ya kwagh shi se ma kwagh a Na imongo, zum u A nder shin mbakpenev kera la.

Mbaromanu 4:25

Ka Un u i ne Un ken ku sha ci u akaabo ase shi i nder Un kpaa sha ci u ishô yase ye.

Yohane 20:26-28

Ayange nga kar anigheni yô, mbahenen Nav shi kohol ker, Toma kpaa lu a ve. Tsô Yesu va er ihinda lu vingir, A va tile her atô A kaa er: Bem a lu sha a ven. Tsô A kaa a Toma er: Naregh hôwe heen, nenge ave Am, shi naregh uwegh bendem ken ihan, de kera lu or u banen a jighjigh u nan ga, kpa lu or u nan jighjigh. Toma gema kaa a Na er: Terem man Aôndo Wam.

Er A nder shin ku pepe pepe sha iyange i Lahadi la yô, A hii anden hen Maria Magedalena, wen u yan A dugh ujijingi mba bov ken a na utaankaruhar la. —Marku 16:9

Mateu 16:21

Hii hen shighe la je, Yesu hii u pasen mbahenen Nav er, ka u Una za hen Yerusalem keng je yô, Una ya ican sha akaa kpishi sha ikev i mbatamen man upristi mba tamen kua mbangeren man á wua Un, kpa sha iyange i sha utar la á nder Un.

Yohane 5:25 man 28, 29

Mimi mimi je M kaan ne ne, shighe ngu van, a kuma hegen, u mbakpenev vea ungwa imo i Wan u Aôndo, man mba vea ungwa i yô, vea lu uma.... Kwagh ne a de kpiligh ne iyol ga, gadia shighe ngu van u mba ve lu shin iwar cii

vea ungwa imo Na, vea due kpaa; mba ve lu eren akaa a dedoo, vea za ken mnder u uma, kpa mba ve lu eren ifer yô, vea za ken mnder u ijirôron.

Mbaromanu 6:3-5

Shin ne kera fa er se cii mba i er se batisema ken Kristu Yesu, i lu ken ku Na je i er se batisema ye gaa? Nahan i ii se a Na imôngo sha batisema u ken ku la sha u er i nder Kristu ken mbakpenev sha iengem i Ter yô, kape se kpaa se zenden ken uma u he je la. Gadia aluer i zua se a ibeen i i bee ku Na la yô, shi á va zua se a ibeen i i bee mnder Na u shin ku la kpaa.

Luka 1:74, 75

Er Una na á yima se sha uwegh
ku mbaihomov kera, man sé civir
Un a mciem iyol ga ye, sha wang
man sha perapera sha ishigh
Nagh sha ayange a uma wase cii.

2 Mbakorinte 7:1

Nahan yô, ne mbadoon mo ishi-
ma, er se lu a uityendezwa mban
yô, se wanger nen ayol a ase sha
hanma kwagh u hóngorough u
ken iyol kua ken jijingi cii, se sôr
nen mtsegh wase, a hingir vough
sha mcie u cian Ter la.

2 Timoteu 2:21

Aluer or nana dugh akaa ne ken
iyol i nan kera yô, nana lu ikagh ki
icivirigh ki i tsegħha ki, ki lu or u ki

a injá kpishi yô, ki i ser ki sha ci u
hanma tom u dedoo yô.

1 Peteru 1:2

Sha mtsengefan u Aôndo, sha
mtsegh u sha Jijingi, u zan ken
iko i wan man awambe a mishin a
Yesu Kristu. I seer ne mrumun u
sha mhôôn kua bem wuee.

1 Peteru 1:15

Kpa ne yô, lu nen uicighan-
mbaiorov ken mlu wen cii, er Un u
A yer ne la A lu icighan nahan.

Nôngo sha gbashima u veren
iyol you sha ishigh ki Aôndo er or
u i kar nan nan kom yô, ortom u i
għa u nana ya kunya ga yô, or u
nan pasen kwaghħōron u mimi la
jīghilii.

—2 Timoteu 2:15

Yesaia 35:8

Kômgbenda una lu her, á yila
un er Icighangbenda; or u nan lu
wang ga yô, nana kar sha mi ga;
kpa una lu sha ci ve, mbazenden
sha mi kua abumeaior je kpaa vea
tsume sha mi ga.

Mbaheberu 13:12

Ka naham man Yesu kpaa, A
kpe hen hundager ken won ye, ka
sha ci u Una tsegha nongoior sha
awambe a Na iyol Na yô.

Mateu 3:11

Mo yô, m ngu eren ne batisema
sha mnger u sha mgemshima tsô,
kpa Un u A lu van mo ken ijime la,
A hembam agee, akôvangahar a
Na tsô kpaa, m kuma u me tôô a

ga; Wen yô, Una er ne batisema
sha Icighan Jijingi man sha usu
kpaa.

1 Yohane 1:9

Aluer se pase asorabo ase yô,
Un ngu jighjigh man u perapera
Una de se asorabo man Una
wanger se aferakaa kera cii.

Mbaefese 1:4

A tsuwa se ken a Na je er i lu a
gba tar ga yô sha u lun mba i
tsegh ve man u lun a acôghor iyol
ga kpaa sha ishigh Nagh. Ka sha
dooshima je.

Mbaefese 4:24

Man haa nen orhe iyol u i gbe un
sha inja i Aôndo ken perapera u
mimi man mtsegh u mimi.

IOR IVIN A JIJINGI

Aerenakaa 1:8

Kpa né va ngohol agee shighe u
Icighan Jijingi Una va sha a ven
yô, man né lu mbapasen kwagh
Wam

Esekiel 36:27

Me ver Jijingi Wam ker a ven,
Me na, er né zenden ken akaawan
a Am man né waan akaaôron Am
a ijirigh iko, né eren sha a vough
kpaa.

Aerenakaa 13:52

Mbahenen mbara yô, ve iv a
iember man Icighan Jijingi.

Aluer ne mba na lu mbaaferev
je kpaa ne fa u nan ônov enev
uiwua mba dedoo yô, man hire Ter
wen u A lu Sha Una kera na mba

ve sen Un la Icighan Jijingi ga
yee?

—Luka 11:13

Mbaromanu 8:9

Kpa ne yô, ne mba ken iyol ga,
ka ken jijingi ne lu ye aluer Jijingi
u Aôndo tema ken a ven yô. Kpa
aluer or nana lu a Jijingi u Kristu
ga yô, nan ngu u Na ga.

Aerenakaa 4:31

Tsô mba eren msen kera yô, ijiir
i ve kohol her la, i tenger, ve cii i iv
ve a Icighan Jijingi, ve gba ôron
kwaghôron u Aôndo vangertiôr.

Aerenakaa 7:55

Kpa un, er a iv a Icighan Jijingi
yô, a kende ashe Sha, a nenge
iengem i Aôndo man Yesu tile ken
uwegh ku yanegh ku Aôndo.

U ITYENDEZWA MBAKPLICAYOL SHA 43 ACIU MBAKRISTU

Upasalmi 34:18

TER ngu ikua a mba asema a vihin ve la, yem mba ve lu a ishima i zamber yô.

Yesaia 66:2

Gadia akaa angan cii ka uwegh Agh ku er a ye, ka nahan man akaa angan cii a va lu ye, kape TER A kaa la; imbaor i Me ver ishima sha a nan yô, ka u nan hide a iyol i nan ijime man nan lu a jii-jingi u vaan afanyô, shi nan gbidye ikarikase iyol sha kwagh-ôron Wam yô.

Mpase 21:4

Una ese ve mliam sha ashe kera cii, ku ua kera lu ga, shin

ijungwen shin mliam shin ican kpaa ia kera lu je ga, gadia akaa a tse la kar kera.

Upasalmi 37:3

Suur sha TER, eren akaadedoo, tema ken tar la, dondo sha kwagh u mimi.

1 Peteru 4:12, 13

Ne mbadoon mo ishima, bocan u a ve sha a ven sha u karen ne a kar la, a de kpiligh ne iyol er ka kwagh u cier iyol man a va tser ne ga. Kpa her ape ne nyôr nongo a Kristu ken atsan a Na yô, ember nen, sha er shighe u m-ande u iengem Na la kpaa né va ember tsung.

TYENDEZWA HEN MBA IMEEN VE YÔ

Mbaheberu 2:18

Un iyol Na ican er Un, sha imeen i i lu meen Un la, ka sha ci u nahana man A fetyô u wasen mba i lu meen ve la ye.

Mbaromanu 16:20

Ica ia gba ga je tsô Aôndo u bem Una cagh Satan shin angahar a en. Mrumun u sha mhôôn u Ter Yesu a lu sha a ven.

Upasalmi 34:19

Atsan a orperapera ngee, kpa TER ka A dugh nan ken a cii.

Zum u wea peren gidamnger yô, Me lu a we; wea peren uifi kpaa; vea uve u ga; wea zenden ker atô usu kpaa, ua hia u ga; nomborusu kpaa ua kôr u ga. —Yesaia 43:2

Mbaromanu 8:28

Shi se fa mba Aôndo A doo ve ishima yô, akaa cii nga eren sha u i lu ve a injá yô, ka ve mba i yer ve sha awashima Na la.

1 Mbakorinte 10:13

Ma imeen ngi a tser ne ga, saa i hemban or ga la. Kpa Aôndo yô, ka u jighjigh, Una rumun er i va mee ne i hemba agee a en ga, kpa ken imeen la Una bugh ne gbenda u waren sha er nê tile dông yô.

Or u nan taver ishima ken imeen yô, saan nan iyol, gadia zum u nana kar ikaren i i lu karen nan la yô, nana ngohol tsar u uma u A tende zwa sha mi a mba A doo ve ishima yô. —Yakobu 1:12

Mpase 3:12

Or u nan hembe yô, Me gema
 nan nana hingir ityughunuugh
 ken tempel u Aôndo Wam, nana
 kera due ker mayange ga, shi Me
 nger iti i Aôndo Wam sha a nan
 man shi iti i gar u Aôndo Wam, ka
 Yerusalem u he u a lu senen Sha, a
 dugh hen Aôndo Wam la, kua shi
 iti Yam i he kpaa.

Mpase 3:5

Or u nan hembe yô, kape á haa
 nan akondo a pupuu iyol je la,
 man Me ese iti i nan ken ruam-
 mabera u uma kera je ga, kpa Me
 pase iti i nan sha ishigh ki Terem
 man sha ishigh ki mbatyomov
 Nav kpaa.

Mpase 3:21

Or u nan hembe yô, Me na nana
 tema a Mo imôngo sha ikônough
 Yagh ki torough di er Mo kpaa M
 hembe man M tem a Terem imôn-
 go sha ikônough Nagh ki torough
 nahsan.

Mpase 21:7

Or u nan hembe yô, nana ya
 dyako sha akaa ne, Me lu Aôndo u
 nan, nan di kpaa nana lu wan
 Wam.

Or u nan lu a ato yô, nanq
 ungwa kwagh u Jijingi A lu ôron a
 iniongo i Kristu yô. Or u nan
 hembe yô, Me na nan, nana ya kon
 u uma u u lu ken Paradiso u Aôndo la.
 —Mpase 2:7

AÔNDO ÔR KWAGH AVESE SHA KWAGH U IVAA IPAIVEN

Kpa mba ve vande eren kasev kera yô, m ngu tan ve icin man kera ka mo m lu tan ve ga, kpa ka Ter je: Kwase nana de dugh hen nom u nan kera ga. Kpa aluer nana duen kera yô, nana lu kwav, gayô nana hime a nom u nan; nom kpaa, nana de pavon a kwase u nan ga. —1 Mbakorinte 7:10, 11

Mbaromanu 7:2, 3

Gadia kwase u nan er nom yô, i kange nan sha tindi vea nom zum u a lu uma la kpa aluer nom la una kpe yô, i sagh nan ken tindi u nom la kera. Nahan aluer nom u nan ngu uma her kpa nana gba eren nom ugen yô, á yila nan er

idyakwase. Kpa aluer nom u nan una kpe yô, i sagh nan ken tindi la kera ve. Aluer nana er nom ugen kpaa, nana kera lu idyakwase ga.

Luka 16:18

Hanma or u nana pav a kwase u nan, nana gema nana er ugen yô, ka idya je nan er ye; man shi u nan er kwase u nom a pav a nan la yô, ka idya je nan er ye.

Mo yô, M kaan ne Mer: Hanma or u nana pav a kwase u nan, á lu sha ityôikaa i idya ga yô, nan ngu nan un sha u a hingir idyakwase; man shi hanma or u nana er un u i pav a na la yô, nan kpaa nan er idya je ve. —Mateu 5:32

Yohane 14:3

Me yem Me za sôr ne ijiir yô, Me
shi Me hide, Me va kua a ven sha
er ne kpaa né lu hen ape M lu yô.

Mpase 3:11

M ngu van fefa. Kusu kwagh u
u lu a mi la gbang gbang sha u ma
or nana de ngohol we tsar ga yô.

Marku 8:38

Gadia hanmô u nana cia ashe
sha ci Wam man akaaôron a Am
hen kov u eren idya man u
asorabo ne yô, Wan u or kpaa Una
cia ashe sha ci u nan zum u Una
va sha icivir i Ter Na a uicighan-
mbatyomov la.

Mateu 24:30

Tsô zum la ikav i Wan u or ia
due sha aôndo. Zum la akuraior a
sha won cii aa ta ave sha vanger,
man aa nenge a Wan u or Una lu
van sha abeen a sha kwavaôndo a
agee a vesen kua iengem kpaa.

Yakobu 5:8

Ne kpaa, wa nen ishima nahana,
taver nen asema a en gadia
m-ande u Ter mgbôghom ikua
ikua je.

Mateu 24:27

Gadia er inyiар ka i nyiar sha
ityoughkitaregh man i wanger i
mande shin ityôtar nahana kape
m-ande u Wan u or kpaa una lu la.

1 Yohane 3:2

Ne mbadoon mo ishima, hegen yô, se mba ônov mba Aôndo, kpa mba a pase er sé va lu ga. Se fa zum u á va pase Un yô, sé lu er Un nahan, gadia sé nenge a Na er A lu yô.

Mpase 16:15

Nenge, M ngu van er ormbaiv nahana. Or u nan lu per shi nan kor riga u nan sha u nana kera zende idyelegh er á nengen kunya u nan ga yô, i saan nan iyol.

Luka 12:40

Ne kpaa, kohol nen iyol nahan; gadia ka hen shighe u ne ver ishima ga la, man Wan u or Una va ye.

Luka 21:27

Zum la vea nenge Wan u or Una va sha abeen, a agee a vesen kua iengem kpaa.

Aerenakaa 1:11

Man ve kaa er: Ne nomso mba Galilia, ka nyi ne til ne kenger Sha nahana? Un Yesu u i tee Un her a ven i yem a Na Sha ne, er ne nenge Un A kende A yemen Sha nahana, kape mhir kpaa Una hire vough je la.

Mateu 16:27

Gadia Wan u or Una va ken ici-vir i Ter Na a mbatyomov Nav mba Shaav, hen zum la Una na hanma or sha aeren a nan.

MKAANEM MA AÔNDO

Sha man tar vea kar kera,
kpa akaaôron Am aa kar kera
ma-yange ga. —Luka 21:33

Kpa Yesu gema kaa a ve er:
Ne tsume er ne fe icighanrua-
mabera man agee a Aôndo kpaa
ga yô. —Mateu 22:29

M kusu mkaanem Ou ken
ishima yam, sha er me er U
isholibo ga yô. —Upasalmi 119:11

Gadia icighanruamabera cii
ka Aôndo A ne i nger ye. Ngu a
injá sha ityesen man sha
mkôôm man sha myange man
sha myese u ken perapera
kpaa. —2 Timoteu 3:16

Gadia mayange ma kwaghô-
ron u profeti due sha awashi-
ma u or ga, kpa Icighan Ji-
jingi mgbegha ior man ve ôr
kwagh u Aôndo ye.

—2 Peteru 1:21

Mkaanem Ou ka imenger i
angahar a am, man iwanger i
gbenda wam kpaa.

—Upasalmi 119:105

Ka Jijingi A ne uma ye; iyol
yô, ngi a injá sha ma kwagh
ga. Mkaanem ma M er ne, ka
jijingi man ka uma kpaa.

—Yohane 6:63

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, write in English to:

World Missionary Press, Inc.
P.O. Box 120
New Paris, IN 46553-0120 USA